

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4018/23
24.4.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Меланије Сантовац, председника већа, Јасмине Вуковљак Јовановић и Драгане Марчетић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милан Недељковић, адвокат из Смедерева, Ђушина 3, против тужених ББ, ВВ и ГГ, сви из ..., чији је заједнички пуномоћник Гордана Илић, адвокат из Смедерева, ради утврђења ништавости завештања, одлучујући о жалби тужиље изјављеној против пресуде Основног суда у Смедереву П 1701/22 од 25.01.2023. године, у седници већа одржаној 24.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Смедереву П 1701/22 од 25.01.2023. године у ставу првом изреке, тако што се усваја тужбени захтев тужиље АА из ..., па се утврђује да је ништаво и да не производи правно дејство писмено насловљено као завештање пред сведоцима од 27.10.2017. године, тештатора ДД, бившег из ..., што су тужени ББ, ВВ и ГГ, сви из ..., дужни да признају и трпе.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Основног суда у Смедереву П 1701/22 од 25.01.2023. године, тако што се обавезују тужени ББ, ВВ и ГГ, сви из ..., да тужиљи АА из ... солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 84.800,00 динара, у року од 15 дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље да се утврди да је ништаво и да не производи правно дејство писмено насловљено као завештање пред сведоцима од 27.10.2017. године, тештатора ДД, бившег из ..., што су тужени дужни да признају и трпе под претњом принудног извршена.

Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженима на име трошкова парничног поступка исплати износ од 144.950,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против наведене пресуде, жалбу је благовремено изјавила тужила, побијајући је у целости, из свих законом прописаних разлога.

Апелациони суд у Београду је испитао побијану пресуду у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 72/11, са изменама и допунама), па је оценио да је жалба тужиле основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1,2,3,5,7 и 9 ЗПП, на које повреде, овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, сада пок. ДД је сачинио завештање пред сведоцима 27.10.2017. године, којим је располагао својом имовином за случај смрти, и то тако што је у завештању изјавио да кућни плац са око 6,5 ари, који је део комплекса парцела, који чине катастарске парцеле ..., ... и ..., све КО ..., заједно са постојећом кућом у улици ..., постојећи помоћни објекат, кош са подрумом, намештај и друге покретне ствари, које се налазе у домаћинству, бесплатне акције и све њиве које су претходно пописане у самом завештању, као и њиве које евентуално нису пописане, осим ... која је површине од око 60 ари, оставља у наслеђе након своје смрти свом унуку по ћерки ВВ - ББ из .... Кућни плац, кућу, помоћни објекат и кош, оставио је унуку ББ под теретом доживотног уживања оставиоачеве ћерке ББ и зета ГГ. Њиву у ... од око 60 ари оставио је у наслеђе ћерки ВВ из ... јер је она гледала оставиоачеву покојну супругу за живота, као што сада гледа њега. Из садржине предметног завештања произилази да је завештање сачињено од стране адвоката ... из Смедерева, у њеној канцеларији, у присуству сведока завештања ЂЂ из ..., ЕЕ из ... и ЖЖ из ..., да је тастатору ДД завештање гласно прочитано у присуству сведока завештања, које завештање је признао као своје и на њему ставио отисак кажипрста, а адвоката ... овластио да га потпише. На крају завештања стоје потписи наведених сведока, потпис ..., као и отисак прста. Завешталац сада пок. ДД био је писмен, знао је да чита и пише, што је утврђено из писаних доказа на којима стоји својеручан потпис ДД.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредби члана 164, 165, 169 и 170 Закона о наслеђивању оценио да тужбени захтев није основан јер је тужила тужбеним захтевом тражила да се утврди да је предметно завештање ништаво и да не производи правно дејство, позивајући се на разлоге који нису законом прописани као разлози за ништавост завештања, већ као разлози за рушљивост, односно поништај завештања. Наиме, одредбама Закона о наслеђивању којима се уређује ништавост (члановима 155-163 Закона) таксативно су набројане ситуације у којима је завештање ништаво, док разлози које је тужила навела у тужби, и то да при сачињавању завештања нису поштовани облик и услови одређени законом, а који се односе на писменост завештаоца, његову способност да тестамент наглас прочита, начин читања завештаоачевог тестаментa, потписивање тестаментa, не представљају разлоге за ништавост завештања, већ разлоге због којих би се евентуално могла поднети тужба за поништај рушљивог завештања, што овде није случај.

Такође, имајући у виду да је одредбом члана 161 Закона о наслеђивању прописано да на ништавост суд пази по службеној дужности, то је првостепени суд

испитао да ли у конкретном случају постоје разлози за ништавост предметног завештања. Првостепени суд је оценио да ни један доказ који је изведен у току поступка не указује да је садржина предметног завештања противна принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима, односно да је постојао недостатак који се односи на завештајну способност сада покојног ДД, нити да је предметно завештање евентуално фалсификовано. Утврдио је и да у конкретном случају нема разлога ни за делимичну ништавост завештања, односно ништавост поједине одредбе завештања, с обзиром на то да не постоји ниједан од разлога наведених у члану 159 и 160 Закона о наслеђивању.

По налажењу Апелационог суда у Београду, првостепени суд је правилно и потпуно утврдио чињенично стање које се жалбеним наводима тужиле не доводи у сумњу, међутим, иако је чињенично стање правилно утврђено, првостепена пресуда је заснована на погрешној примени материјалног права, с обзиром да није примењена одредба члана 155, у вези са чланом 83 и чланом 85 став 1 Закона о наслеђивању.

Наиме, одредбом члана 155 Закона о наслеђивању је прописано да је завештање ништаво ако је његова садржина противна принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима. Одредбом члана 83 Закона о наслеђивању прописано је да завештање мора бити сачињено у облику и под условима одређеним законом, док је чланом 85 став 1 истог закона прописано да завешталац који зна да чита и пише, може завештање сачинити тако што ће пред два сведока изјавити да је већ сачињено писмено прочитао, да је то његова последња воља и потом се на писмено својеручно потписати. Одредбом става 2 овога члана прописано је да се сведоци истовремено потписују на самом завештању, а пожељно је да се назначи њихово својство сведока.

Одредбом члана 163 истог Закона, прописано је да се ништаво завештање сматра завештањем које никада није ни било сачињено.

Према цитираним законским одредбама, законом прописани услови за пуноважност писменог завештања пред сведоцима јесу да завешталац зна да чита и пише да би могао прочитати сачињено завештање, затим мора пред два сведока да изјави да је већ сачињено писмено прочитао и да је то његова последња воља, након чега се на том писмену мора својеручно потписати. Својеручни потпис завештаоца код писменог завештања пред сведоцима представља услов без кога се одређено писмено не може сматрати завештањем пред сведоцима, односно својеручни потпис је "*condicio sine qua non*" да би такво завештање настало.

У конкретном случају, законом прописани услови за пуноважност предметног завештања нису били испуњени јер је из изведених доказа утврђено да сачињено писмено завешталац није својеручно потписао, већ је на њега ставио отисак прста. Имајући у виду да закон не предвиђа могућност било каквог другачијег оверавања писменог завештања пред сведоцима, осим својеручног потписа, то у ситуацији да завешталац из било ког разлога није могао да прочита писмено и/или се на њему није својеручно потписао, сматраће се да иза себе није ни оставио завештање.

Наиме, услов да се сачини писмено завештање пред сведоцима јесте да завешталац буде у стању да у тренутку сачињавања исправе о завештању исту прочита

и потпише. Стога, уколико завешталац, иако зна да чита и да пише, није у стању да завештање прочита и потпише, не може се користити овим обликом завештања, али се може користити другим облицима, као што је на пример судско завештање, које предвиђа могућности за сачињавање завештања у таквим околностима.

Како у конкретном случају недостаје својеручни потпис сада пок. ДД на исправи о завештању, то није испуњен један од услова за његову пуноважност и никакав разлог не може бити оправдавајући што завешталац то није учинио. Чињеница да је на предметној исправи о завештању завешталац ставио отисак кажипрста, а адвоката овластио да га потпише, не може да конвалидира недостатак његовог својеручног потписа, као завештаоца јер као што је претходно наведено, својеручни потпис је искључиви услов за настанак ове врсте завештања.

Завештаочев потпис, као и код алогографског, односно својеручног завештања, мора стајати на крају завештања, што је предострожност која сужава простор за спорове и делује превентивно на несавесна лица, која би имала интерес да измене његову садржину. Ово из разлога што завештаочев потпис изражава његову потврду да је баш текст који се налази изнад потписа његова последња воља, а тај потпис се мора, по правилу, састојати од његовог имена и презимена, односно он се мора на завештању потписати онако како се иначе потписује у правном саобраћају, а што евидентно није учињено јер је стављен отисак прста. Како спорно писмено није својеручно потписано, оно нема правно дејство писменог завештања пред сведоцима јер нема доказа о вољи тестатора која се изражава његовим својеручним потписом, па спорно писмено не представља завештање.

Имајући у виду наведено, по налажењу овог суда, предметно завештање је ништаво услед недостатка својеручног потписа завештаоца, као битног елемента за настанак истог, а који се не може надоместити стављањем отиска прста на писменом завештању пред сведоцима. Према томе, у ситуацији када на писменом завештању пред сведоцима изостаје својеручни потпис завештаоца, као безуслован захтев за пуноважност завештања, овакав недостатак битног елемента за настанак завештања не спада у домен рушљивости завештања, већ води ка његовој апсолутној ништавости јер се сматра да завештање никада није ни настало. С обзиром на недостатак битног елемента за настанак завештања, закључак другостепеног суда је да је захтев за утврђење ништавости спорног завештања основан.

На основу изложеног, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду применом члана 394 тачка 4 ЗПП и одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

Како је преиначена првостепена пресуда, то је преиначена и одлука о трошковима поступка садржана у ставу другом изреке пресуде и у смислу члана 165 став 2 ЗПП одлучио о трошковима поступка. У складу са одредбама члана 153, 154 и 163 ЗПП обавезао је тужене да тужили солидарно накнаде трошкове парничног поступка који представљају потребне издатке тужиле за вођење ове парнице, па је тужили досуђена накнада трошкова за састав жалбе у износу од 18.000,00 динара, за заступање на шест одржаних рочишта износ од по 10.500,00 динара, као и за таксу на тужбу и одлуку суда у износу од по 1.900,00 динара, што укупно износи 84.800,00 динара, који трошкови су одмерени према важећој Адвокатској тарифи и Таксеној

тарифи Закона о судским таксама, по опредељеном захтеву тужиље.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду је преиначио решење о трошковима парничног поступка применом одредбе члана 401 тачка 3 ЗПП и одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Меланија Сантовац,ср.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић